

УДК 657.1

Вікторія Петрівна ГРИНЬ

*кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування,
Запорізький національний університет, Україна, e-mail: viktoriya_grin@ukr.net,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0000-0002-6758-7374>*

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОГО СТРАТЕГІЧНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ: КОМУНІКАЦІЙНИЙ АСПЕКТ

Гринь, В. П. *Формування облікового стратегічного інформаційного простору : комунікаційний аспект.* Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць. Одеса : Одеський національний економічний університет. 2020. № 2 (73). С. 73–82.

Анотація. У статті обґрунтовано необхідність застосування поняття облікового стратегічного інформаційного простору як складової системи бухгалтерських наукових знань. Предметом дослідження є система інформаційного забезпечення стратегічного управління. Метою статті є обґрунтування поняття облікового стратегічного інформаційного простору, виділення і опис його основних складових на основі використання положень комунікаційної теорії. Методологічною основою дослідження було обрано комунікаційну теорію та концепцію інформаційного простору. Одержані в статті наукові результати можуть бути використані для удосконалення теоретичних засад бухгалтерського обліку, а також для удосконалення практики формування інформаційного забезпечення системи стратегічного управління на підприємствах. Проаналізовано погляди дослідників стосовно необхідності виділення облікового стратегічного інформаційного простору. Визначено місце облікового стратегічного інформаційного простору в обліковій системі в контексті розуміння бухгалтерського обліку як інформаційно-комунікаційної системи. Запропоновано визначення облікового стратегічного інформаційного простору як сукупності різноманітних видів облікової інформації стратегічного спрямування, джерел її виникнення, місць обробки, збереження та передачі, що стосується як обліково-інформаційної системи окремої бізнес-одиниці, так і окремих елементів такої системи. Виділено та обґрунтовано у складі облікового стратегічного інформаційного простору три основні елементи: облікові стратегічні інформаційні ресурси; засоби облікової стратегічної інформаційної інфраструктури; засоби облікової стратегічної інформаційної взаємодії. Запропоновано більш глибоке розуміння вимог суб'єктів стратегічного управління до бухгалтерської звітності та процесу формування облікової інформації.

Ключові слова: обліковий інформаційний простір; повідомлення; сигнал; стратегічні облікові комунікації.

Виктория Петровна ГРИНЬ

*кандидат экономических наук, доцент кафедры учета и налогообложения,
Запорожский национальный университет, Украина, e-mail: viktoriya_grin@ukr.net,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0000-0002-6758-7374>*

ФОРМИРОВАНИЕ УЧЕТНОГО СТРАТЕГИЧЕСКОГО ИНФОРМАЦИОННОГО ПРОСТРАНСТВА: КОМУНИКАЦИОННЫЙ АСПЕКТ

Гринь, В. П. *Формирование учетного стратегического информационного пространства : коммуникационный аспект.* Вестник социально-экономических исследований : сб. науч. трудов. Одесса : Одесский национальный экономический университет. 2020. № 2 (73). С. 73–82.

Анотація. В статті обоснована необхідність застосування поняття учетного стратегічного інформаційного простору як складової системи бухгалтерських наукових знань. Предметом дослідження є система інформаційного забезпечення стратегічного управління. Метою статті є обґрунтування поняття учетного стратегічного інформаційного простору, виділення та описання його основних складових на основі використання положень комунікаційної теорії. Методологічною основою дослідження було обрано комунікаційну теорію та концепцію інформаційного простору. Отримані в статті наукові результати можуть бути використані для удосконалення теоретичних основ бухгалтерського учета, а також практики формування інформаційного забезпечення системи стратегічного управління на підприємствах. Проаналізовані погляди дослідників на необхідність виділення учетного стратегічного інформаційного простору. Визначено місце учетного стратегічного інформаційного простору в учетній системі в контексті розуміння бухгалтерського учета як інформаційно-комунікаційної системи. Предложено визначення учетного стратегічного інформаційного простору як сукупності різних видів учетної інформації стратегічного напрямку, джерел її виникнення, місць обробки, зберігання та передачі, що стосується як учетно-інформаційної системи окремої бізнес-єдиниці, так і окремих елементів такої системи. Виділено та обґрунтовано в складі учетного стратегічного інформаційного простору три основні елементи: учетні стратегічні інформаційні ресурси; засоби учетної стратегічної інформаційної інфраструктури; засоби учетного стратегічного інформаційного взаємодіяння. Предложено більш глибоке розуміння вимог суб'єктів стратегічного управління до бухгалтерської звітності та процесу формування учетної інформації.

Ключові слова: учетне інформаційне простору; повідомлення; сигнал; стратегічні учетні комунікації.

Victoriia GRYN

*PhD in Economics, assistant professor of accounting and taxation department,
Zaporizhzhya National University, Ukraine, e-mail: viktoriya_grin@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0000-0002-6758-7374>*

ACCOUNTING STRATEGIC INFORMATION SPACE FORMATION: COMMUNICATION ASPECT

Gryn, V. (2020). *Accounting strategic information space formation: communication aspect* [Formuvannya oblikovoho stratehichnoho informatsiinoho prostoru: komunikatsiinyi aspekt], Socio-economic research bulletin, Visnik social'no-ekonomichnih doslidzen' (ISSN 2313-4569), Odessa National Economic University, Odessa, No. 2 (73), pp. 73–82.

Abstract. The article substantiates the necessity of applying the concept of accounting strategic information space as a component of accounting scientific knowledge system. The subject of the study is the strategic management information support system. The purpose of the article is to substantiate the concept of accounting strategic information space, allocation and description of its main components based on the use of the provisions of communication theory. The methodological basis of the study was the communication theory and the concept of information space. The scientific results obtained in the article can be used to improve the theoretical foundations of accounting, as well as the practice of information support forming for the strategic management system at the enterprises. The views of researchers on the need to allocate accounting strategic information space are analyzed. The place of the accounting strategic information space in the accounting system in the context of understanding accounting as

information and communication system has been determined. The definition of accounting strategic information space as a combination of various types of accounting information of a strategic direction, the sources of its occurrence, the places of its processing, storage, and transmission, which concern both the accounting and information system of a separate business unit, and individual elements of such a system, was proposed. Three main elements have been identified and substantiated as a part of accounting strategic information space: accounting strategic information resources; means of accounting strategic information infrastructure; means of accounting strategic information interaction. A deeper understanding of the requirements of the strategic management subjects to accounting and accounting information process forming has been suggested.

Keywords: *accounting information space; message; signal; strategic accounting communication.*

JEL classification: *M410*

DOI: [https://doi.org/10.33987/vsed.2\(73\).2020.73-82](https://doi.org/10.33987/vsed.2(73).2020.73-82)

Постановка проблеми у загальному вигляді. Значний розвиток теорії стратегічного управління протягом трьох останніх десятиліть та активне впровадження в діяльність провідних підприємств систем стратегічного менеджменту висувають до системи бухгалтерського обліку нові вимоги щодо змістовного наповнення та формального представлення облікової інформації, яка використовується для прийняття стратегічних управлінських рішень. Існування таких незадоволених інформаційних потреб та запитів з боку стейкхолдерів облікової системи зумовлює необхідність удосконалення її теоретико-організаційних засад на основі використання сучасних теорій. Однією з таких є комунікаційна теорія, яка дозволяє виокремити різні види облікових процедур в контексті розуміння бухгалтерського обліку як інформаційно-комунікаційної системи. Застосування комунікаційної теорії дозволяє виділити та обґрунтувати поняття облікового стратегічного інформаційного простору, тобто сукупності облікової інформації стратегічного спрямування, джерел її виникнення, місць її обробки, збереження та передачі, а також обґрунтувати його структурні елементи. Виділення та включення даного теоретичного конструкту до складу системи облікових наукових знань дозволить створити необхідні передумови для більш ефективної організації облікової системи стратегічного спрямування, яка може бути покладена в основу побудови інформаційного забезпечення системи стратегічного управління на підприємстві.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Питанням побудови облікового стратегічного інформаційного простору підприємства приділяється значна увага Ш. І. Алібековим та А. Х. Ібрагімовою [1, с. 125], І. І. Криштопою [5, с. 5], В. І. Кузем [6, с. 193], Н. Ю. Єршовою [4], Л. І. Єфремовою [3], М. Ф. Сафоновою [8, с. 48], М. І. Сидоровою та А. А. Гуляєвою [9, с. 58]. Актуальність даної проблематики також підтверджується існуванням загальної тенденції розвитку досліджень у сфері стратегічного обліку (С. Ф. Легенчук та Л. Й. Юрківська [7, с. 82–85], Р. Ф. Бруханський [2, с. 87–98]). Водночас, автори або визначають загальні межі побудови облікового стратегічного інформаційного простору в контексті окремих облікових підсистем (Ш. І. Алібеков та А. Х. Ібрагімова), наголошують на необхідності його ідентифікації та виділенні його структурних елементів (І. І. Криштопа, В. І. Кузь, Н. Ю. Єршова, Л. І. Єфремова, М. Ф. Сафонова), або розкривають його місце у складі загального обліково-інформаційного простору

підприємства (М. І. Сидорова та А. А. Гуляєва). Однак, подібні спроби обґрунтування необхідності та виокремлення облікового стратегічного інформаційного простору підприємства не досягнуть бажаного результату, зокрема, формування чітких теоретичних засад інформаційного забезпечення стратегічного управління підприємством, оскільки в їх основі не використовуються сучасні теорії, які пояснюють процес функціонування облікової системи як розвинутої соціальної та інституційної практики.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Розвиток системи інформаційного забезпечення стратегічного управління визначає необхідність удосконалення теоретичних аспектів функціонування системи бухгалтерського обліку на основі використання комунікаційної теорії. Її застосування дозволяє виділити у складі інформаційного простору підприємства обліковий стратегічний інформаційний простір та описати його основні структурні компоненти. Це сприятиме удосконаленню теоретичних аспектів бухгалтерського обліку як основи інформаційного забезпечення системи управління, а також створюватиме необхідні передумови для підвищення ефективності організації облікової системи як джерела інформації для прийняття стратегічних управлінських рішень.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування поняття облікового стратегічного інформаційного простору, виділення і опис його основних складових на основі використання положень комунікаційної теорії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одним із перспективних напрямів використання концепції інформаційного простору є система управління підприємством, оскільки формування окремого інформаційного простору для окремих видів чи складових системи управління дозволяє значно підвищити ефективність її функціонування шляхом підвищення рівня інформаційної підтримки, зменшення витрат на інформаційну взаємодію з постачальниками інформації, більш детального врахування потреб і запитів суб'єктів прийняття управлінських рішень тощо. Тому для ефективної реалізації стратегічного управління на підприємстві необхідна не лише достатня кількість джерел надходження та каналів передачі інформації про внутрішнє середовище підприємства (бізнес-процеси та взаємозв'язки між ними), про його мезо- та макрозовнішнє середовище, а має бути побудовано єдиний обліковий стратегічний інформаційний простір, який би дозволив інтегрувати всі можливі інформаційні ресурси, необхідні для прийняття стратегічних рішень та реалізації стратегічних ініціатив та став би основою для формування сукупності необхідних інформаційних процесів та інформаційних систем стратегічного спрямування.

Питання необхідності формування облікового стратегічного інформаційного простору на сьогодні явно та неявно піднімається в працях вітчизняних та зарубіжних дослідників, якими обґрунтовується доцільність створення єдиного місця (інформаційної бази, моделі, середовища) де зберігатиметься, оброблятиметься та звідки надаватиметься повна, релевантна та достовірна інформація, необхідна для прийняття стратегічних управлінських рішень. Так, проф. Ш. І. Алібеков та А. Х. Ібрагімова [1, с. 125] запропонували створити систему стратегічного управлінського обліку, що розглядалась ними як інформаційне поле стратегічного управлінського обліку, що включало в себе інформаційне забезпечення фінансового, управлінського, податкового та стратегічного управлінського обліку. На думку І. І. Криштопи для виведення

системи бухгалтерського обліку на якісно новий рівень, що забезпечить створення ефективної інформаційної бази стратегічного управління інтегрованими структурами бізнесу, підвищується актуальність розв'язання завдань щодо побудови стратегічного обліку об'єднаного бізнесу як підприємницької діяльності інтегрованих структур бізнесу за різними організаційно-правовими формами об'єднань підприємств [5, с. 5]. Хоча автори і не використовують в даному випадку поняття інформаційного простору, однак незмінним залишається їх прагнення щодо створення єдиного інформаційного поля або бази, що забезпечуватиме надання необхідної інформації суб'єктам для прийняття стратегічних рішень.

Подібну позицію також підтримує В. І. Кузь, на думку якого у системі стратегічного управління, зважаючи на необхідність прийняття стратегічних, нетипових, глобальних, неформалізованих, багатоцільових, довгострокових управлінських рішень, рішень в умовах невизначеності та з багатьма критеріями у формуванні його інформаційного забезпечення, варто вести мову про необхідність побудови інформаційної моделі стратегічного управління [6, с. 193], а також Н. Ю. Єршова, яка пропонує створити інформаційне середовище стратегічного управлінського обліку, яке б володіло системними властивостями і мало потенціал для забезпечення взаємодії між користувачами, а також резерви для власного навчання і розвитку [4]. Подібного підходу також дотримується Л. І. Єфремова [3], яка наголошує на необхідності побудови системи інформаційного забезпечення стратегічного управління промислових підприємств на основі використання системного підходу, що включатиме облікові та необлікові види інформації. Інформаційна модель, інформаційна система та інформаційне середовище, що виділяються авторами (В. І. Кузь, Л. І. Єфремова, Н. Ю. Єршова), вважаємо, в даному випадку теж розглядаються як аналоги інформаційного простору, тобто загальної сукупності інформації, необхідної для прийняття стратегічних управлінських рішень.

Дещо інший підхід до побудови стратегічного інформаційного простору було запропоновано М. Ф. Сафоновою [8, с. 48], якою у складі обліково-податкового інформаційного простору було виділено рівень інформації для стратегічних управлінських рішень. Відповідно, що одним важливим варіантом формування інформаційної основи для прийняття стратегічних управлінських рішень є виділення стратегічного інформаційного поля у складі подібних суміжних інформаційних просторів, однак застосування такого підходу не дозволяє сформувати комплексну систему інформаційного забезпечення стратегічного управління підприємствами.

Таким чином, на сьогодні окремими дослідниками (Ш. І. Алібеков та А. Х. Ібрагімова, Н. Ю. Єршова, Л. І. Єфремова, І. І. Криштопа, В. І. Кузь, М. Ф. Сафонова), які займаються проблематикою розвитку системи облікового забезпечення стратегічного управління, піднімається питання щодо необхідності формування єдиного облікового стратегічного інформаційного простору підприємства. Його виокремлення сприятиме інтеграції всієї облікової інформації стратегічного спрямування, необхідної для прийняття рішень внутрішніми та зовнішніми користувачами, а також в цілому забезпечуватиме підвищення ефективності організації обліку на підприємстві.

Водночас, окрема група дослідників, загалом наголошуючи на необхідності виділення поняття інформаційного простору підприємства з метою підвищення ефективності функціонування системи управління, не підтримує

окремого виділення стратегічного інформаційного простору. Наприклад, проф. М. І. Сидорова та А. А. Гуляєва виділяють управлінський облік в якості основного елементу інформаційного простору організації, який розглядається ними основою інформаційного фундаменту управління стратегією та тактикою підприємства [9, с. 58]. Таким чином, автори підтримують позицію, що загальний обліковий інформаційний простір забезпечуватиме належну інформаційну підтримку як для прийняття оперативних та тактичних, так і стратегічних управлінських рішень. Вважаємо, що такий підхід є помилковим, оскільки його застосування нівелює визначальні особливості стратегічного управління підприємствами, для задоволення яких є необхідним формування окремих інформаційних систем для обробки даних та одержання інформації, релевантної вимогам суб'єктів, що приймають стратегічні управлінські рішення. Цю позицію підтверджує Л. В. Титенко, відмічаючи, що процес створення єдиного інформаційного простору обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління потребує реорганізації інформаційних потоків та орієнтації їх на задоволення інформаційних потреб менеджменту підприємства та зовнішніх структур [10, с. 1418–1419]. Визначальною особливістю в даному твердженні є необхідність проведення реорганізації чинних процедур перетворення і представлення облікової інформації, оскільки для прийняття стратегічних рішень необхідна інформація, яка відрізняється за своїми змістовними та формальними характеристиками від «традиційної» тактико-орієнтованої облікової інформації.

Обліковий стратегічний інформаційний простір в контексті розуміння бухгалтерського обліку як інформаційно-комунікаційної системи можна представити наступним чином (рис. 1).

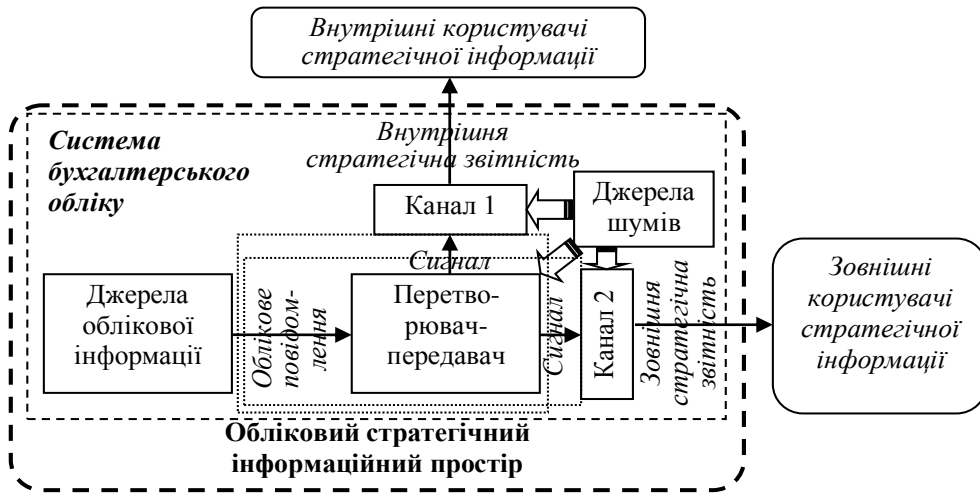

Рис. 1. Обліковий стратегічний інформаційний простір в контексті розуміння бухгалтерського обліку як інформаційно-комунікаційної системи
Джерело: розроблено автором

Обліковий стратегічний інформаційний простір – це сукупність різноманітних видів облікової інформації стратегічного спрямування, джерел її виникнення, місць обробки, збереження та передачі, що стосується як обліково-інформаційної системи окремої бізнес-одиноці (підприємство, група підприємств),

так і окремих елементів такої системи (стратегічних центрів відповідальності (витрат, доходів, прибутку тощо)). Виходячи із запропонованої вище структури облікового інформаційного простору (рис. 1) у складі облікового стратегічного інформаційного простору виділено наступні складові:

1. Облікові стратегічні інформаційні ресурси – це сукупність облікових даних (які не пройшли процедури остаточної обробки) та інформації стратегічного спрямування (які пройшли остаточну обробку) у вигляді окремих документів, масивів документів, реєстрів та звітів (облікових (фінансових, управлінських, стратегічних тощо), аналітичних, аудиторських) в інформаційних системах підприємства. До складу облікових стратегічних інформаційних ресурсів включаються дані та інформація про поточну діяльність підприємства, його зовнішнє середовище, а також про його стратегічні ініціативи і фактори внутрішнього та зовнішнього середовища, які можуть впливати на зміни вже обраної та нових сформованих стратегій підприємства. Інформацію, що входить до складу облікових стратегічних інформаційних ресурсів, можна поділити на внутрішню (сформована в рамках інформаційних систем підприємства), та зовнішню (одержану з зовнішніх інформаційних джерел), які сукупно забезпечують формування дієвої інформаційної підтримки стратегічного менеджменту. За формою така інформація може бути представлена як у вигляді фінансових, нефінансових, так і інтегрованих показників. За змістовним наповненням така інформація може мати ретроспективний характер, відображати поточний стан справ діяльності та рівень розвитку його зовнішнього середовища, а також бути майбутньо-орієнтованою. З метою забезпечення ефективного функціонування облікового стратегічного інформаційного простору необхідним є визначення регулярності та періоду формування облікових стратегічних інформаційних ресурсів (рік, квартал, місяць, декада, день, онлайн-звітність тощо), а також встановлення рівня агрегації такої інформації (часові рамки, функціональні підрозділи, стратегічні ініціативи, моделі прийняття стратегічних рішень тощо). Виходячи з облікової комунікаційної теорії облікові стратегічні інформаційні ресурси формуються на основі джерел облікової інформації та в результаті перетворення перетворювачем-передавачем облікових повідомлень на облікові сигнали, які у вигляді внутрішньої та зовнішньої стратегічної звітності надаються стейкхолдерам для прийняття рішень стратегічного спрямування.

2. Засоби облікової стратегічної інформаційної інфраструктури – це сукупність різноманітних інформаційних технологій, які використовуються відповідними суб'єктами для обробки і перетворення інформаційних ресурсів у відповідності до потреб користувачів. Виходячи з функціонального підходу такі засоби варто розглядати як сукупність методів бухгалтерського обліку, які можуть бути використані для формування облікових стратегічних інформаційних ресурсів, необхідних для прийняття стратегічних рішень. До складу таких методів можна віднести три групи: 1) традиційні методи бухгалтерського обліку (8-ми елементна облікова методологія), покладені в основу функціонування системи бухгалтерського обліку, що побудована на основі використання подвійного запису, які забезпечують формування бухгалтерської звітності; 2) методи та інструменти стратегічного управлінського обліку, основною задачею яких є формування інформації різного вигляду для прийняття рішень стратегічного спрямування; 3) інжинірингові методи, які передбачають доповнення традиційної облікової методології інжиніринговими інструментами (стратегічні облікові проведення,

похідні стратегічні балансові звіти тощо) з метою одержання стратегічної облікової інформації. Виходячи з облікової комунікаційної теорії засоби облікової стратегічної інформаційної інфраструктури використовуються перетворювачем-передавачем для формування облікових сигналів, які відповідають потребам внутрішніх або зовнішніх стейкхолдерів.

3. Засоби облікової стратегічної інформаційної взаємодії – це сукупність засобів, які забезпечують прямий і зворотний зв'язок між суб'єктами обробки і перетворення стратегічних інформаційних ресурсів та її користувачами, надаючи доступ і забезпечуючи представлення та трансляцію облікових стратегічних інформаційних ресурсів у необхідному візуалізованому вигляді. До засобів облікової стратегічної інформаційної взаємодії відносяться різні форми бухгалтерської фінансової, нефінансової та інтегрованої звітності, інші інтерактивні форми представлення облікової інформації (інформаційні портали, сайти, платформи тощо), а також інші засоби візуалізації облікової інформації стратегічного спрямування (data visualization tools). Для забезпечення більш ефективної комунікаційної взаємодії зі стейкхолдерами в контексті стратегічного розвитку підприємства міжнародними та національними регуляторами пропонуються до використання різноманітні інноваційні технологічні інструменти (XBRL, ESEF та інші цифрові звітні інструменти (digital reporting tools)), які дозволяють значно полегшити як процес обробки облікової інформації на підприємстві з метою забезпечення інформаційних потреб стейкхолдерів (формування звітів за запитом, онлайн представлення облікової інформації, формування багатовимірної звітності (OLAP) тощо), так і процес її інтерпретації з боку стейкхолдерів. Виходячи з облікової комунікаційної теорії засоби облікової стратегічної інформаційної взаємодії є складовими каналів передачі облікових сигналів стейкхолдерам (внутрішнього та зовнішнього) і одночасно забезпечують зворотний зв'язок з суб'єктами організації облікової системи підприємства.

Головним завданням побудови облікового стратегічного інформаційного простору на підприємстві є одержання достовірної та значимої інформації стратегічного спрямування про стан та результати діяльності підприємства, його зовнішнє середовище, що створюватиме передумови для підвищення ефективності прийняття стратегічних рішень внутрішніми та зовнішніми користувачами.

Однією з особливостей облікового стратегічного інформаційного простору є його здатність до зміни власних інформаційних меж (їх звуження або розширення), що є результатом появи/зникнення окремих видів інформаційних потоків внаслідок:

- трансформації господарської діяльності підприємства та його зовнішнього середовища, що зумовлює необхідність формування додаткової інформації стратегічного спрямування;

- удосконалення системи стратегічного управління, що передбачає використання нових моделей прийняття стратегічних рішень та їх облікового забезпечення;

- удосконалення систем прийняття інвестиційних та позикових рішень стратегічного спрямування у зовнішніх стейкхолдерів;

- розробки нового методологічного інструментарію стратегічного обліку, що забезпечує обробку та узагальнення інформації;

- постійного розвитку інформаційно-комп'ютерної системи підприємства під впливом удосконалення техніко-технологічних засобів.

Висновки і перспективи подальших розробок. Поява нових інформаційних потреб з боку суб'єктів стратегічного менеджменту зумовлює необхідність удосконалення чинних теоретичних засад до розуміння бухгалтерського обліку як засобу інформаційного забезпечення системи управління підприємством. З метою формування таких засад запропоновано використовувати комунікаційну теорію, що дозволяє описати весь обліковий процес і окремі облікові процедури за допомогою комунікаційного інструментарію, та передбачає розуміння бухгалтерського обліку як інформаційно-комунікаційної системи.

Використання комунікаційної теорії дозволило виділити і обґрунтувати поняття стратегічного облікового інформаційного простору як сукупності різноманітних видів облікової інформації стратегічного спрямування, джерел її виникнення, місць її обробки, збереження та передачі, що стосується як обліково-інформаційної системи окремої бізнес-одиниці, так і окремих елементів такої системи. У складі стратегічного облікового інформаційного простору виділено три основні компоненти: 1) облікові стратегічні інформаційні ресурси; 2) засоби облікової стратегічної інформаційної інфраструктури; 3) засоби облікової стратегічної інформаційної взаємодії. Введення даного теоретичного конструкту до складу системи бухгалтерських наукових знань сприятиме більш глибокому розумінню вимог суб'єктів стратегічного управління як до бухгалтерської звітності (фінансової, управлінської, стратегічної), так і до процесу її збору, формування та представлення суб'єктам прийняття стратегічних управлінських рішень, що в цілому підвищуватиме ефективність організації системи бухгалтерського обліку як складової інформаційного забезпечення системи стратегічного управління підприємством.

Перспективою подальших досліджень є розробка комплексної системи інформаційного забезпечення стратегічного управління на основі врахування сучасних особливостей здійснення стратегічних облікових комунікацій між суб'єктами організації обліку та різними групами зацікавлених стейкхолдерів.

Література

1. Алибеков Ш. И., Ибрагимов А. Х. *Стратегический учет в системе управления нефтегазодобывающим предприятием*. Бухгалтерский учет. 2012. № 7. С. 124–125.
2. Бруханський Р. Ф. *Облік і аналіз у системі стратегічного менеджменту аграрного підприємництва*. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 384 с.
3. Ефремова Л. И. Информационное обеспечение стратегического управления промышленным предприятием. URL: http://www.science-bsea.bgita.ru/2012/ekoпом_2012_17/efremova_inform.htm (дата обращения: 18.05.2020).
4. Єршова Н. Ю. *Актуальні проблеми впровадження стратегічного управлінського обліку на вітчизняних підприємствах*. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/01/50.pdf> (дата звернення: 20.05.2020).
5. Криштопа І. І. *Побудова стратегічного обліку об'єднаного бізнесу* : дис... доктора екон. наук: 08.00.09. Київ, 2016. 578 с.
6. Кузь В. І. *Побудова інформаційної системи в контексті реалізації функцій стратегічного управління*. Вісник Одеського національного університету ім. І. І. Мечнікова. Серія : Економіка. 2016. Т. 21. Вип. 5. С. 191–195.
7. Легенчук С. Ф., Юрківська Л. Й. *Аналіз дисертаційних досліджень з проблем стратегічного обліку*. Вісник ЖДТУ. Серія : Економічні науки. 2011. № 3 (57). С. 82–85. DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2011-3\(57\)-82-85](https://doi.org/10.26642/jen-2011-3(57)-82-85).
8. Сафонова М. Ф. *Налоговые затраты и контроль за их состоянием в системе учетно-налогового информационного пространства*. Учет. Анализ. Аудит. 2015. № 6. С. 45–57.

9. Сидорова М. И., Гуляева А. А. *Управленческий учет как элемент единого информационного пространства организации*. Учет. Анализ. Аудит. 2016. № 5. С. 50–65.
10. Титенко Л. В. *Логістичні принципи формування обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління підприємством*. Економіка і суспільство. 2017. Вип. 13. С. 1408–1418.

References

1. Alibekov, Sh. I., Ibragimova, A. Kh. (2012). *Strategic accounting in the management system of oil refining enterprise* [Stratehicheskyi uchet v sisteme upravleniya neftegazodobyvayushchim predpriyatiem], *Bukhgalterskiy uchet*, No. 7, s. 124–125 [in Russian]
2. Brukhanskiy, R. F. (2014). *Accounting and analysis in a system of strategic management of agrarian enterprises* [Oblik i analiz u systemi stratehichnoho menedzhmentu ahrarnoho pidpriemnytstva], TNEU, Ternopil, 384 s. [in Ukrainian]
3. Efremova, L. I. (2012). *Information reflection of strategic management of industrial enterprise* [Informatsyonnoe obespechenie strategicheskogo upravleniya promyshlennym predpriyatiem]. URL: http://www.science-bsea.bgita.ru/2012/ekonom_2012_17/efremova_inform.htm [in Russian]
4. Yershova, N. Yu. (2018). *Actual problems of strategic management accounting implantation on national enterprises* [Aktualni problemy vprovadzhennia stratehichnoho upravlinskoho obliku na vitchyznianskykh pidpriemstvakh]. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/01/50.pdf> [in Ukrainian]
5. Kryshchop, I. I. (2016). *The construction of strategic accounting of consolidated business: doctoral dissertation* [Pobudova stratehichnoho obliku obiednanoho biznesu: dis. ... dokt. ekon. nauk], Kyiv, 578 s. [in Ukrainian]
6. Kuz, V. I. (2016). *Information system construction in the context of strategic management functions realization* [Pobudova informatsiinoi systemy v konteksti realizatsii funktsii stratehichnoho upravlinnia], *Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu im. I. I. Mechnykova*. Serii: Ekonomika, T. 21, Vyp. 5, s. 191–195 [in Ukrainian]
7. Legenchuk, S. F., Yurkivska, L. I. (2011). *Analysis of the dissertations, dedicated to the problems of strategic accounting* [Analiz dysertatsiinykh doslidzhen z problem stratehichnoho obliku], *Visnyk ZhDTU*. Serii: Ekonomichni nauky, No. 3 (57), s. 82–85. DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2011-3\(57\)-82-85](https://doi.org/10.26642/jen-2011-3(57)-82-85) [in Ukrainian]
8. Safonova, M. F. (2015). *Tax costs and their control in the system of accounting and tax information space* [Nalohovye zatraty i kontrol za ikh sostoyaniem v sisteme uchetonalogovogo informatsyonnoho prostranstva], *Uchet. Analiz. Audyty*, No. 6, s. 45–57 [in Russian]
9. Sidorova, M. I., Gulyaeva, A. A. (2016). *Management accounting as an element of a single information space of an enterprise* [Upravlencheskiy uchet kak element edinogo informatsyonnoho prostranstva organizatsii], *Uchet. Analiz. Audyty*, No. 5, s. 50–65 [in Russian]
10. Tytenko, L. V. (2017). *Logistic principles of accounting and analytical provisions of strategic management of an enterprise* [Lohistychni pryntsypy formuvannia oblikovo-analitychnoho zabezpechennia stratehichnoho upravlinnia pidpriemstvom], *Ekonomika i suspilstvo*, Vyp. 13, s. 1408–1418 [in Ukrainian]